

KATHOLIKUS NÉPLAP.

33. szám.

Pest, augusztus 16. 1854.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer. Szerdán. Minden hónapban egy felirattal. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-társulat ügyosztályánál: cukorotca 6-ik szám. földszint. sa szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál. Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

Nagyobb esőd-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjért közöltetik. Minden további hirdetésért az előbbi árnak fele fizetendő. A lapszerkesztését illető levelek egyszerűen a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez ezimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Példák a közéletből.

VII.

Áldassék az Urnak szent neve!

A hegyvidéknek elragadó szépségei. Csak a hegylakó ismeri eléggé azokat. Az óriási hegyek, százados völgyek- és árnyas bukkeikkel egy hatalmas tábor képeznek, melyet nem képes az ellenség dörgő ágyuja, sem az éles kardok csillámlása elfoglalt helyéből kizavarni: az izmos és sudaras fák egyaránt daczolnak a zúgó viharral, és a forró nyár vészes villámival. Mig ezer és ezer élet porba roskad körülöttök, rendületlenül állnak ők, az ég harmatos föllegébe mártván hajlós lombkoronájukat. És ha egész közelről tekintjük őket, az élők egy nagy világát fedezzük fel, kik lak- és menhelyet, sőt táplálékot lelnek e lombok országában nem tengetni csupán az árva életet, hanem élvezni a létörömök teljét.

Itt találjuk a büszke sast átesapongva s nyilként átsurranva a lombok homályán, hogy felverje a bűgő gerliczét, vagy a szós rigót, és zsakmányul ejtse azokat, majd kéjelegve ringatja magát a léghullámokon és fel-felszív nagy karikákat képezve a hűvös erdők felett. És e légkirálytól lé az apró éneklők táboráig, mennyi élet otthonos itt, örvend és dicsőíti kellemes hangjával a teremtmények Urát! Itt robot át, vagy nyugszik háborítlanul hazai erdeink büszkesége a nyulánk szarvas ágobogas szarvaival; a könynyűden szökő őz gyors ináival és gyönyörű szemével, a félénk nyúl, az álnok róka, a vérengző farkas egyéb apró vadakkal, mellőzvé a csúszók

félelmes seregét és a millió bogárkak ezer és ezerféle alakját, melyek itt találnak egyedül biztos menedéket.

A hegyeket kellemes völgyek szegélyezik zöldbársnyos mezővel és réti virágokkal, miket a csörgedező patak árja örök ifjúságban tart, habjain ringatván a jó izü, tarkált és pöttös hegyi pisztrángot. S nézzük a patak szülőjét, a hegyi forrást: minő csodás ennek szemlélete! Tápos emlője ez az anyaföldnek, mely árva- s pusztáva válnék csakhamar minden szépsége mellett, ha amaz éltető nedvet nem nyujtana az élők és tenyészők millióinak; minden elsatnyulna, elhalna, kivészne. Hol keresne enyhet égető szomjának a félénk erdei lakó, ha a homályba takart kemény sziklató vagy a fagyóker alól nem bugyogna fel a esörge ér? Ide jár ő alkonyatkor és az ég hasadó hajnalán, hogy aztán a mélybe vonuljon vissza a vadász gyilkoló golyója elől. Ez édes anyai emlőn táplálkoznak milliók és milliók!

A forrás nem elégli meg feltörni a földréteget, és vesztet varni be az élők seregét, hanem gazdag hullamokban alátör, és a völgyeken átömlesztli habjait ezer alakban, majd egy kiálló, vagy utjába gördült sziklán törvén meg azokat, hogy szikrákként szétrepülnek és termékenyítik a magot, melyet az átröppenő madár véletlenül odaejtett, majd egy fagyókeret locsolnak meg, és mentik meg a közeli enyészettől, majd a föld alá rejti magát, hogy ott gyógyerőt szivjon az ásványok vegyületéből, és aldássá váljék az emberiségnek, majd egy kanyarulatot képez, hogy a partra rakhassa mindazt, mi idegen elem és megronthatná éltető erejét.

Amde a hegyvidék nemcsak a vadon hazája: az emberi ipar és szorgalom meghódoltatja a vadon óriásait ép úgy, mint magát a hegylanczot, és saját hasznára s kényelmére fordítja termékenységeket; neki veszi éles bárdjait, és kegyetlen pusztításokat visz végbe az eddig rendületlen táboron; de ime a vágott seb hamar beheged apoló keze alatt, sőt a sebhelyet habérral takarja — lombos szőlővesszőket ültet, és borággal koszoruzza a hegyeket. És e borág termékeny lesz: zamatos fürtjeivel embernek, állatnak kedves esemegét, tápot nyújt. Ekkép megszelidül a vidék; emberi lakok kelnek az óriási erdők közelében, mi csak regényesebbé teszi a hegyvidéket. Majd utakat vág a vállalkozó lélek, és az eddig járatlan tér vándorokkal népesül, kik gyönyörködve a hegyvidék szépségein, az illatos hegyi léget besziva vígan haladnak át az árnyakon, hol a félénk vadak közelében nem egyszer szelid barmot látnak legelészni.

Tájképünkhöz csak egy hiányzik, és ez amott a gyönyörű halmon álló Isten háza, hová kettős sort képző gazdag lombu hársfák közt vezet az út. A halom kerekded alaku alja szép szilvással szegélyezve van, teteje pedig tágas lapályt képez, hol egyes akácziák közt diszeleg nyulánk toronnyal az ékes templom, kül esin és fényes beltartalommal. Előtte egy szép kökereszt áll, hogy hirdesse: miszerint azok, kik e vidéket lakják, Jézust mesteröknek nyilván bevallani nem szégyenlik, hanem ez egyedüli büszkeségök. Az ékes egyház különösen ma hasonlít az ártatlanság színébe öltözött menyasszonyhoz, ki boldog vőlegénye karján lép az Urnak oltárához — hiszen ma esnap van ma, templom bucsuja; illő tehát, hogy felavatásának évfordulatán fényben ragyogjon, és az öröm, mellyet az anyaszentegyház érez ekkor, visszasugarozzék a külső diszben. Az oltárt körülfont virágkelyheken csillogó gyöngyharmat jelképezi az örömkönnyeket, mellyek a hívek szemében évek előtt e napon ragyogtak: a szentelt gyertyákat ékesítő, szalaggal átfont virágbokrétaik mind megannyi jámbor érzetek, mellyek a hit kötelékével s szívbéli buzgó szeretettel magához a világ világosságához fűződnek. Szóval, minden arra mutat, hogy annál, ki ide jó:

„Megenyhül ma a bú, a gyötrellem —
Az ember Istenhez közel leszen.“

S lehet-e kérdem, nagyobb üdv és boldogság, mintha az ember, a halandó, a törékeny gyöngy teremtmény az ég és föld urához, a végetlen tökélyhez közeledhetik, vele társalog, feltárja, mint

legjobb barátjának szíve redőit, elmondja bánatát, örömét, annak enyhületéért esdvén, ezért hálát adván? De ime ünnepelesen megkondul a harang.

Ki ne ismerné közülünk, a hegylakók közül a harangszó varázsát, ha az átrepülve a völgyek nyiladékain, a hegyek kanyarulatán visszaverődve olly leírhatatlan kellemű viszhanggá változik, melly lekötve figyelmünket a lélekben magasztos eszméket kelt, és a szív mélyén áthatva édes borzalommal tölti el az embert?! Ekkép hirdeti ma a ligeti szentegyház harangja a környéknek a beállt ünnepelet és a közelgő isteni szolgálatot.

A bájos hangra, mint varázsütésre népesedni kezd a vidék. Egy kis vártatva mar hullámozik a népsokaság a halom alján, köztük nemesak ajtatoskodók, hanem szamos adó-vevő is, kik visszaélve a hely és ünnep szentségével vásárt üznek és megzavarják azok buzgalmát, kiket az Istent dicsőítő lélek vezérlett ide, s a templom bucsujan ennek, és nem a testnek örömeit keresik, miket egyedül Isten házában találnak fel. A mézeskalácsosok tarka sátrait a sütöké váltják fel, ezeket ismét a gyümölcsárusnők, kik tömött sorokat formálva kínálgatják zamatos áruzeikkeit. A háttérben többet is láthatnánk, de mi undorral fordulunk el a borozók és falánkók táborától, kik e szent helyen is egyedül gyomrukat istenítik, s a testet hizalják ezer meg ezer szenvedélyeivel. Egyébiránt még dicséretes, hogy mindezek a templom közeléből ideszorítottak, mégcsak az kívánatos, miszerint ez adás-vevés ne történnék isteni szolgálat előtt és alatt, ha már egészen azt elnem tilthatni; azonban a törvényes szigorúság ennek is végére járhat, megengedvén egyedül olly tárgyak áruzását és olly viseletmódot, mik a hely szentségét nem sértik. Országszerte mennyi visszaélést találunk a búcsui vásárokat illetőleg, csak Isten a megmondhatója! Mindenesetre szomorú dolog, hogy hasonló vásári zsbaj behatván a sz. falak közé, az egyházi szónokot egyaránt és a buzgó hallgatókat zavarja ahítatukban. A valódi lelki buzgalom ekkép az érzéki örömök és gondok által egyensúlyoztatik — mennyiben egyrésztől dicsőítetik az Ur, annyiban bántatik másrésztől a garázdák sokaságától. Sajnos tapasztalás!

Harmadik harangszóra nemesak egybegyült a környék népe, hanem a templom, nagysága dacára úgy megtelt, hogy a sz. falak nem voltak képesek befogadni az egyre tolongó sokaságot. Ajtók, ablakok kinyitattak. Mielőtt a szent beszéd, mellynek tanui akarunk lenni, megkezd-

nék egy körülményt kell megemlítenem. A szónoklatra a közkedveségű stapasztaladús érmel-leki lelkész kéretett fel az illető plebános által, kívül amaz előlegesen közölvén tervét, helyeslést nyert; azért hozzáfogott a hiteles adatok gyűjtéséhez sz. beszédére vonatkozólag, minek sikerét látni fogjuk.

A magyar nemzet a B. Sz. Szűz után legnagyobb kegyelettel viseltetik sz. István első magyarkirály iránt, ki őseinket az igaz hit áldásaival megismerteté, s szóval és tettel fáradhatlanul harczolván a pogány szokások és babonák ellen, a nemzetet meghódoltatá Jézusnak, nemünk isteni megváltójának. A ligeti templom sz. István tiszteletére van felavatva s gyakran látogatatik a buzgózkodók által, különösen bucsunapján ezeken és ezeken gyülekeznek egybe, hogy az iránt, ki hazánkat a boldogságos Szűz hatalmas partfogásába oly sikeresen ajánlotta, hódoló tiszteletök és kegyeletöket megmutassák.

A szónok üdvözölvén egybegyűlt temérdek hallgatóit Jézus sz. nevének dicsérésével, megkezdte beszédét, mellynek mi csak azon részét fogjuk részletezni, melly elbeszélésünkhöz tartozik. Miután sz. István fényes halhatatlan érdemeit a magyar nemzetre nézve felemlítette volna, előterjeszté az általa közöttünk meghonosított katolika vallásnak áldásait, áttérve annak, becsmélőire napjainkban, és a visszaélésekre, mikkel illetetik a vallás és annak kutféje maga Isten, különösen a minden istenit szentségtelenítő káromkodás büne által, melly a vallástalanságnak egyik főjellege. . .

„Am legyen elég, szóla, ez iszonyú bűnről, mellyet, mint hallottatok, az Ur olly szigorun, halállal rendelt büntetni már az Ószövetségben; ismétlem a szavakat, hogy annál inkább megemlékeztek azokra: „vezesd ki a káromkodót a táboron kívül, és mindazok kik hallották őt, tegyék reá kezeiket, és az egész nép kövezzék meg őtet.“ Sőt hogy sz. István első vértanú üldözői halálra vihessék, galádul, ördögi ármanynyal reá fogták, hogy káromolta az Istent, mondván: „látom az egeket nyitva, és az embernek fiat állani Istennek jobbjá felől.“ Ő ugyan artatlanul, de mások, különösen napjainkban ezeken és ezeken méltán szenvednék ez erőszakos halált égbekialtó káromkodásaikért. Az Ujszövetség szavait szinte hallottatok; országos törvényt is idéztem, melly hajdan nyelvcsontitást és tüzet a nyelvre rendelt, korunkban pedig évekig tartó börtönt határoz.

„Azonban a megrögzött gonoszság, mindezt

kevesli, elkerülni vagy kijátszhatni hiszi Isten büntető kezét és a törvényt, mellynek szigorúsága felett emberek örködnek, kik néha gyöngék és önérdék által vezéreltek. Azért példákat hozok fel, miket magam gyűjtöttem és csalhatlanságukat tűzpróbára tettem, jeléül, hogy Isten keze utóléri a bűnös embert. Nem kétlem, a történetek tanúi közül többen jelen vannak; ők tudják, hogy szavaim igazsága czáfolhatlan. Reátok hivatkozom keresztény barátim.

„Ismertétek nemde a karvai öreg bérest, Ferenczet, ki a káromkodásban öszült meg, és kit sem jó szó, sem fenyegetés nem téríthetett a jó utra? Tanúi voltatok, midőn szénagyűjtés alkalmával összetornyosultak a felhők, a villámok cikázkálni kezdettek és a határ elsötétült — ő éppen rakodásban volt, s azért iszonyun káromkodott az égre, felhőre, villámra, s villáját felemelve satáni ajakkal mondá: „köszönd . . . hogy el nem érlek.“ egyet nagyot villámlott és nyomban borzasztót dörgött . . . a gyűjtők keresztet vetettek magokra, a béres halva terült el. A zápor megeredt, a népség sietve haza takarodott, a gazdátlan ökrök is megrémülve a csattanásra megindultak; a béres hulláját magával ragadta az arviz, soha rá nem akadtak. A fű ismét kizöldült sarjunak, de a hol a villám a bérest megütötte, a hely kopár mai napig.“ — A hallgatók arczán borzalom volt festve, elállt léleketök, szívök hangosan dobogott. A szónok folytató:

„A hidvégi hajdu durvaságát minden uralagi alattvaló eléggé érezte; az emberek hajtogatását nem elégette ő meg, hanem minden durva szavat éktelen káromkodás követte. Azt is tudjátok, hogy jámbor ifjú neje szívfejdalomban halt meg, két kis fiát borzasztó csapas érvén: a felgyújtott hajduházban égtek meg. Ezen sem okult az érzéketlen ember, tovább is megmaradt gonoszságában. Alig három éve, hogy a hidvégi templom keresztje megromlott, ezt másikkal kelle feleserélni. A felvonásnál a hajdu szinte jelen volt, és midőn a dolog neki lassan ment, az ügyetlen munkásokat a sz. kereszt szidalmával káromolta: e pillanatban az egyik kötél a hengerfáról lesikamlott, a másik pedig, gyöngye lévén az egész teher fentartani, elszakadt, s az ott tétlenül ögyelgő hajdut összezúzta a súlyos kereszt. Kézzelel fogható Isten büntetése!“ — Sokan a hallgatók közül nem jól érezték magokat, s önkéntelenül a templomboltozatra esett tekintetök a leomolható félelemben.

„A gerebesdi szőlősgazdát, Molnár Istókot, szinte elérte Isten haragja, midőn másodkapáláskor számos napszamosai lévén gaz-

beszéddel kísértette az Istent, mondván egy darabka felhőnek az égen: „azért kapáltatok ugye a szent..., hogy elverd szőlőmet?“ s fenyegetve emelte fel karját az ég felé. A felhő szemlátomást nagyult, és alig tellett egy negyedóra, zúgva közelgett és véstlehelve állott meg a szőlő felett; a nap esakhamar elborult, és ritka nagyságu jég kezdett hullani olly sűrűn és olly erővel, hogy a kapasok kiállottak a munkából. Nehány percz alatt a gazda szemelattára ugy elpusztult a szőlő, mintha csak elseperték volna. Őt magát nagy betegség érte utól, és nem sokára meghalt. Igy bünteti Isten a káromkodókat.

„A dorog völgyi közbirtokos akkor szegte nyakát, leesvén lováról, midőn Jézus nevét káromolta; mert nem nyitott elég gyorsan a cseléd kaput előtte. A bodosi leány nyelvét és balarczát saját elismerése szerint azért ette ki a rosz, mert mindennek ezt kívánta oktalan haragjában. A többi közt borzasztó baja daczára még ő vala a legszerencsésebb; mert ha testét nem is, de lelkét megmentette a haláltól. Megismerte, megbánta töredelmesen az egész világ előtt vétékét és mindenkit kért és intett: hogy Istennek nevét hiába ne vegye!

„Amde mi, keresztény barátim, nem akarjuk e szomorú példákat követni; sőt valahányszor káromló szót hallunk szerencsétlen embertársunk szájából, mindannyiszor mondjuk Istent engesztelő szivből: Aldassék az Urnak szent neve! Ismételjük ezt gyakorta egyébkor is.“ — „Aldassék az Urnak szent neve“ viszhangzott egy sziv-s egy lélekkel a nép ajkairól.

A szent beszéd megtette hatását; a veséki ghatott. A történeteket tagadni nem lehetett a megátalkodott bűnösnek sem. Szokatlan csend és buzgalom uralkodott az egész ünnepélyes szent mise alatt; nem egy kebel tett erős fogadást, hogy megőrzi száját a káromkodástól, szivét a bűntől. E nap óta ritkult a káromkodás bűne a környéken; de annál többször lehetett hallani: „Aldassék az Urnak szent neve.“ Legyen érte dicsőség Istennek, ki az elvetett jó magot kegyelmének bő harmatával öntözvén, neki tenyészetet adott! —

A buesusok elszéledtek, magokkal vivén a hallott igék malasztját, hogy vele honhagyott kedves övéiket megvigasztalják, kik az értelem és megfontolás korát elérték, az apróságoknak pedig buesufiát vittek, hogy öröme derítsék kedélyöket; kövessük őket.

(Vége következik.)

Garay Alajos.

Sziráki levelek.

XI.

Köszönni emberség, fogadni kötelesség, azt tartja a magyar ember; minekutána tehát köszöntél, én fogadom a mint illik, s azt mondom: Mind örökké amen, édes Öcsém Pécsét.

Leveléd igen nagy szeget ütött fejembe; mert valamellyik újságban azt vetették szememre, hogy szürben járok; már hiszen akármiben járok, csak hogy nem vagyok adós az árával. Ebben a mienkben meg azt írják a napokban Gyöngyösről: hogy mért nem hoztam fel minő szép emléket állittat főtisztelendő Bezegeh András kanonok ur, valami híres piktor sírjára; a Jézus tudná az ő jótéteményeit mind elszámolni, én csak azt emlitgetem a mit minálunk tesz, s véletlen tudtomra esik. No gondoltam magamban, mikor a Te levelédet kezdtem olvasni, hát ez már miért köt belém, akkor hoz eszemre a plebános illetén módon: „Hallja-e Mihály! mellyik unokájával beszél, meg ingerkedik legtöbbet?“ „Hát avval a nagyfejűvel, ki a multkori kész sziráki levelet már a tiz ujjával bemázolta, úgy hogy mását kellett írni.“ „Mért enyeleg mégis leginkább evvel a mint maga vallja?“ „Bizony csak azért, mert igen szeretem.“ „Látja, kendet is szeretetből szólítják, ha ollykor ollykor megszólítják, én magam is azt mondom, sok kellene ollyan ember mint kend, mert egy keveset ér.“ Nagy kedvem lett volna erre azt felelni, hogy ez a dicséret is ollyan forma, de csak nem szóltam, régen megtanultam már én azt, „ne szólj nyelvem, nem fáj fejem,“ aztán az újság eránt legalább megnyugodtam, mert szegény ember vagyok, de sokért fel nem venném, ha valami esűfságot hoznék vén fejemre, a mi több, tán a helységre is.

Rossz szokásom szerint előbb Tolnát, Baranyát bejárva végre oda értem, a hova tulajdonképen szándékoztam. Ejnye édes Öcsém, de emberül szóltál, egynehány sorban de sokat mondottál a harangokról, még pedig úgy, hogy azt a legeggyügyűbb is megértheti, a legtudósabb is meghagyhatja, hany esztendeje már, hogy haranghúzással eszem kenyeremet! nem mondom, hogy valamit, azt nem sejtek hozzá, de így? már így sehogy sem bírtam volna kizirkalmazni. Mi kívánatos pedig, hogy a nép illyen tudósítások által felvilágosítsák, s tanulja megbecsülni azon dolgokat, mellyeknek — mivelhogy mindennapiak — csak akkor ismeri meg becsét, midőn elvesztette, vagy nem használhatja, vagy pedig máshol hiányát látja. Minő holt, minő néma volt ez a mi kis helységünk, hogy most vagy 8 hétig — az állás miatt, mellyről a tornyot fedték, a harangok nem szólottak! mindig éreztük hogy hibázik valami, néha eszünkbe sem jutott hogy mi, ollyan volt mintha nem is itthon lettünk volna; ellenben hogy megújultunk, hogy emelte meg minden ember kalapját, hogy egyenesedett fel minden aratásra meghajlott derék, midőn tegnapelőtt a nagy harangot, rá meg a többit, legelőször is szegény István bátyám halálára nagyszomorún meghúztam, mert eszembe jutott: hogy egy szivvel megint szegényebb vagyok, s ma holnap rajtam a sor.

Mondtam — az igaz — hogy én a harangot egyházaink zenéjének, sőt hozzá teszem nyelvének is tartom; mert csakugyan mint a zene, és nyelv mindenféle hangon szól. Mikor isteni szolgálatra hí, mintha valóságosan hína; a nagy harang azt zúgja: jőjj jőjj, jőjj jőjj, a kicsinyek meg aprózzák: jerebe jerebe, összesen pedig azt

kiáltják az Isten megszó nek Jól tok ér engem! midőn e jainkka mondha végtisz nem riá ébren a lehet — a ki illy száz for midőn c szólal, e valahov beteges kit emb munkáj ben a s csatlak magáva mintegy feljutsz tudod- mondja munka lelkünk mellyne Asszony tent ére olly éde gig szé — „hog diekről döbben ven em nolnak, ütésre, őket ér bespier kérdése annak o beri ké szörnye már e l nak. : a ki tar mentő lapban példát H tett Ka kedves csak igi nulja m hozzá : tenni, : resztén megújít hez az mert ni

kiáltják a mit temetéskor énekelünk : „Jöjjetek imádjuk az Istent, s boruljunk le Ő előtte.“ Mikor a lélekváltó megszólal, mintha a haldokló megtört hangon rimánkodnék Jób szavaival : „Könyörüljtek rajtam (imádkozzatok érettem) legalább ti jó barátim, mert az Ur keze ért engem!“ Milly vig, milly ünnepélyes a harangok hangja, midőn egy Urnapi, vagy Feltámadási processión allelujainkkal összeolvad! Ellenben milly búsan zengenek, mondhatnám zokognak, midőn egy kereszténytársunk végtiszünetére s útjára mintegy a marsot húzzák! Kit nem riaszt fel álmából, vagy kinek nem jár szive körül ébren a félrevert harang szaggatott hangja, bár — meg lehet — nines mit féltene, mint az egyszerű embernek, a ki illy vesztély alkalmával azt mondta: Nem adnám száz forintért, hogy semmim sinosen? Ki az kinek szivét, midőn este felé a munkából haza megy, s a harang megszólal, e hang egyszer-másszor meg nem kapja, mintha valahova messzire, messzire hírnák? Eregyj lesd meg a beteget ágyában, a vándort útjában, a szegény eselédet, kit embertelen gazdája az isteni szolgálatra nem ereszt munkájában, s győződjél meg: hogy a sohajtság, melyben a szent vágyhoz ki tudja mennyi édesbús emlék csatlakozik, valamint a harangszó szülte, ugy a harangszó magával is viszi mindinkább esenedesedő végrezgéseivel mintegy azt susogva: Gyenge sohajtság! te könnyebben feljutsz én velem, én meg tán kedvesebb leszek te veled. tudod-e mit, együvé indultunk, menjünk együtt. Mit mondjak a háromszori harangszóról, mely a nap, s napi munka kezdetén, közepén, végén a világ zajából Istenre, lelkünkre, s amaz imádság elmondására figyelmeztet, melynek maga — mindig ajtatosan mondott — záradéka: Asszonyunk szűz Mária, Istennek szent anyja imádd Istent érettünk bűnösökért most, és halálunk óráján. Amen, olly édesen biztat a boldog kimulással! Ha a regényességig szép látni: — mint pécsi Öcsém gyönyörűen mondja — „hogy egy hang, és az ember szive, szeme, keze a földiekrol az istenihez emelkedik.“ milly elragadó, a megdöbbenésig nagyszerű látvány: midőn itt negyven, ötven ember cseveg a munkában, ott két, háromszázan danolnak, muzsikálnak, tánczolnak lakodalomban, s az első ütésre, mely a harangból hangot hoz ki, mintha az ütést öket érte volna, egyszerre mind elnémul! S ha egy Robespierre, kinek én eddig hírét sem hallottam, de kiről — kérdésemre — kántor uram annyit mondott, hogy én őt, ha annak csak fele igaz, nem tarthatom egyébnek, mint emberi képbe öltözött szörnyetegnek, ha mondom egy illy szörnyeteg a harangszóra felriadt, hányszor vehette ki már e hang a kést a gyilkosnak, az üszköt a gyujtogatónak, a mérget a mérgekverőnek kezéből, s a gonosznak a ki támadni, és az ártatlannak a kit megtámadni akart, mentő anyala lett! A mint erről a tavalyi Kath. Néplapban „a pusztá harangja“ titulus alatt olly érzékeny példát olvastunk.

Hallja-e kigyelmed, ki ezt a boldog órában született Kath. Néplapot olvashatja, s a harangokról szóló kedves pécsi levelet, meg ez enyimet — mely annak csak igen gyenge viszhangja — valósággal olvasta is, tanulja meg az anyaszentegyháznak a legkisebbig fontos jelentőségű eszközeit s ozeremoniáit becsülni, szokjék hozzá azoknak értelmét tanítás- és olvasásból magáéva tenni, s nem fog bámulni, ha látja, hogy azok, kik a keresztény katolika religiót — a magok állítása szerint — megújították, lassankint a régihez igyekeznek vissza, ehhez az édes mienkhez, mely hat annyi idő alatt nem újít, mert nines mit, nem változtat, mert nines ok reá, nem

vez át semmit más felekezetekből, mert mindene, még azon — isteni eredetét hirdető — szent törvénye is van: a tévelygőket szeretni, s ugyanazon szájjal és kezekkel, mellyekkel magát ellenök védi, érettök imádkozni.

Zengjete hát édes egyházam muzsikája, tempomaink ékesen szóló nyelvei, felszentelt harangok, mellyeknek csak említése is hova, és hogy elragadott! Hirdessétek az Isten dicsőségét, szólítsátok az élőket, biztassátok a haldoklókat, keseregjétek a megholtakat, s mint a fejünk felett lebegő terhes felhőket hangotok, s azokhoz kapcsolt könyörgéseink által eloszlatjátok, osszlassátok el a még feljebb lakozó Isten haragjának mennyköveit is, ha maholnap egy sokat vétkezett, de sokat is szenvedett embernek, a sziráki harangozónak harangoznak.

De 8 az óra, eddig a papiroson harangoztam, most megyek a toronyba harangozni. Isten veled, és mindnyájjal édes Öcsém; köszöntöm a pécsi híveket, s jó egészséget kívánok mint közönségesen. Téged pedig arra az egyre kérlek, hogyha még másszor levelet írsz — a mint hogy írj is mennél többet — el ne felejtsd megint a keresztnevedet kitenni, hogy én is azon szólithassalak, mert szokás mondani: a minő a jó nap Isten, olyan a fogadj Isten. Legislegvégül pedig megengedj, hogy illy bizodalmasan tituláztalak, mert nálunk nem szokás a fiatalabbat kendezni; ha Nalatok másképp van, jusson eszedbe a mi régi kedves magyar nótánk, mellyben az van:

Igaz az a régi mondás,
Valahány ház annyi szokás.

Takács Mihály, kurátor.

Palócz-völgyi levelek.

I.

Egy B. . . . megyei magyar falu birájához.

Arló, Augustus 3. 1854.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Uram uram bíró uram! nem másnak hanem egyes egyedül csak kigyelmednek írom én ebbe a becsületes újságba ezt a levelet. Kigyelmednek dukálna hát ezt legeslegelőször is elolvasni, ha írástudó ember volna; de mivel, a mint hallom: a kigyelmed kezében is csak pók lábakat tud írni az írópenna, a szeme meg, habár reggeltől estig nézi is az írást, mégis csak annyit szokott kiszemelni belőle, hogy fekete van a fehéren, adja oda a tisztelendő káplány urnak és kérje meg, hogy olvassa fel ezt a kigyelmedack szóló levelet, — szól pedig ez illyen formán:

Édes bíró! Réges régen elakartam már én a kigyelmedek falujába menni, azért is, hogy káplány urat, a ki nekem jó barátom meglátogassam, de meg azért is, hogy megnézhessem annak a régi kastélynak a faluban még most is látható romladékait, végre pedig azért, hogy egyebek között kigyelmeddel is válthassak egynéhány jó szót a falu állásáról, hogy így kitudhassam milly állapotban van kigyelmedeknél a falu sorsa? De lássa kigyelmed, mindég kerekedett valami akadály, a mi otthon tartóztatott. Azonban ha oda nem mehettem is, hallottam már én valamit a kigyelmedek falujáról, még pedig ollyan

valamit, a mi — négy szem közt legyen mondva — nem válik, sem a falunak, sem a falu bírójának nagy becsületére. Ugyanis azt hallottam, hogy valamint sok egyéb helyeken, úgy kigyelmeteknél is mindannyiszor járja a plebános a borsót, a hányzor csak az iskoláról tesz említést, mert minden jó lélektől került tanács ellenére is jobbára üres az iskola, a bíró meg szokás szerint ujjai között nézi el az efféle rendetlenséget. Bíró gazda igaz e-ez? Mások legalább azt mondják, — még pedig hiteles emberek mondják, — hogy mind egy szálig igaz. Már ha én kigyelmed volnék, és rólam uton utfélen ilyesmit mondana a világ, vagy ellökném a bírói pálcát, és adnám egy nálamnál érdemesebb embernek, vagy ha a föld alá nem rejténem is magamat, de legalább kiégne szégyenletemben a szemem. — Édes biróm! szépen kérem, hallgassa meg kigyelmed a jó szót. A bírónak nem csak az a tisztje a faluban, hogy a vármegyétől kivett adót beszedje, és a kárt tévő marhákat a vetésből kihajtassa, a gazdáját meg megbüntesse, hanem még az is, hogy mindenféle rendetlenségeknek a nyakára hágjon, különösen pedig, hogy a gyermekek iskoláztatása ügyében, — a mire kigyelmetek falujának még most is nagy szüksége van — a plebános urral kezét fogjon. Pedig egy jólelkű bíró szép szolgálatot tehet ám a gyermekek iskoláztatása körül! Ugyanis, ha rossz lábón áll az iskola, apródonként annyira összeesoporgathatja a büntetési pénzeskét, hogy észre sem veszi mikor minden iskolát illető dolgok a legnagyobb rendben vannak. De ám akkor sohasem szabad borra vagy pálinkára büntetni. Ha meg a szülők akaratoskodnak gyermekeiket iskolába küldeni, előállhat a bíró, és midőn a szép szó nem használ, van hatalma, mellynél fogva erőnek erejével is ráveheti a szülőket, hogy a gyermeket nem a barom mellé, hanem az iskolába küldjék. E felett mivel mindig a nép között forog, elég alkalma akad elbeszélhetni a szülőknek, hogy csak az olyan gyermekekből válnak jó lelkű emberek, kik iskolába jártak, mert lássa édes biróm, minden jó tanító azon iparkodik, hogy a kezére adott gyermekből nem csak jó keresztényt, de egyszersmind jó polgárt is neveljen. Innen van azután, hogy mennél több iskolázott ember akad a faluban, annál kevesebb ott az istentelenség, a tudatlanság, annál kevesebb a rendbontás, míg a tudatlan emberek között effélék mindennapiak. Ezt kigyelmed bíró uram kell, hogy elismerje, mert ha kigyelmed gyermekkorában iskolába járt volna, e levélnek elolvasásánál nem kellene a káplány urra szorulnia. — Ne mentegetőzzenek kigyelmetek azzal, hogy télben nincs a gyerekeknek gunyaja. Meghíszem, hogy most nincs, de hát miért nincs? mert apjok a kocsmárosnak, anyjok meg a traktára adja a gunyának árát; próbálja meg csak a gazda kevesebbszer köszönteni be a zsidó csaplárhoz, a gazdasszony meg kevesebb posztrikot, vagy más efféle vendégségeket tartani, megfássa édes biróm tüstént lesz gunyára való, még pedig annyi, hogy akár bojtos szűrt is akaszthat a gyerek nyakába. Azt se mondják kigyelmetek, hogy nyáron meg barom mellé kell a gyerek, mert az ilyen mentegetőzés csak bosszuságra indítja a jólelkű embert. Hát több e már kigyelmetek előtt egy hitvány borju, csikó, malacz, vagy liba mint a tulajdon szivők alól szakadt gyermekök. Ehhez hasonlót csak a China országban lakó pogány emberek tesznek, kik tulajdon gyermekeiket a vad állatoknak vetik, míg barmaikat nevelik s ápolják. — Istenem, mily szomorú dolog! egy Magyarországon lakó keresztény embert, egy chinai pogánynyal kell összehasonlítani! Azt hiszi édes biróm,

hogy ez nem a kigyelmed szégyene? egyes egyedül csak a kigyelmedé, mert prédikálhat a már egyszer nyakatszegett szülőknek a plebános ur, ha mindjárt arany szája van is, mégis keveset használ az, ha csak a bíró nem áll az ő büntető hatalmával a gátra. Mert ugyan biz az ember, hogy ha a szó nem innye szerint való, egyik fülen be, a másikon meg tüstént kibocsájtja, és csak akkor kezd hajtani az efféle szóra, ha akad a ki erőnek erejével is nógatja. — Vegye tehát kigyelmed lelkére a dolgot, és mutassa meg, hogy nem fabábu, mit a gyermekek is ide s tova taszigálnak, hanem bíró a faluban, még pedig olyan bíró, a ki nem csak a gyerekeknek, de még a gyerek apjának, meg anyjának is tud parancsolni. Meglássa édes biróm efféle cselekedeteért, minden jó lelkű ember örökre áldani fogja. De végére akarok erni a levélnek. Mielőtt azonban félrelökném az írópennát, azt akarom értesítésére adni kigyelmednek, hogy a reánk jövő ősön minden bizonnyal elmegyek a kigyelmetek falujába, s ha osztán akkor is oly hányt-vetett állapotban lesz a kigyelmetek iskolája, mint volt eddig, és mint a millyen most is: akkor Isten legyen irgalmas kegyelmes a kigyelmetek egész falujának! mert újra előveszem írópennámat, és úgy kiírom azt a kigyelmetek faluját, meg annak a falunak az egész népét, főleg pedig a bíróját ebbe a becsületes újságba, hogy ököllet törölhetik utána a szemöket... de nem örömlükben, hanem szégyenletökben. — Most pedig az Isten oltalmába, és a holdogságos Szűz partfogásába ajánlom kigyelmeteket mint közönségesen. —

Az arlói kispap.

Az embereknek semmit sem lehet jól tenni.

(Peldabeszéd.)

Egy gazdag faluban megüresült a kántori állomás. Többek közt egy férfi is, kinek felesége s több gyermekei voltak, folyamodott az állomásért. Hogy pedig azt annál könnyebben elnyerhesse, rendre járta a falu lakosait, és állítá, hogy ő szép, vagy borult időt, esőt, vagy napfényt tud csinálni. Az okos atyafiak nevettek szavain, de a babonáshitűek nagyon is elhitték azokat, és ezek többségben voltak. Leszavasták az okosabbakat, és e hatalmas férfit kívánták kántornak. Az állomás betöltése a plebánostól függött, és ez természetesen mást választott. De a babonás atyafiak nem szüntek meg kérni és alkalmatlanokdni, míg nem a plebános, a béke iránti szeretetből, akaratjuk szerint cselekedett, átlátván előre a büntetést, mely a babonáshitűeket sújtani fogja. Az időcsináló tehát lett a falu kántora. — Mi történt? A mint jó darab idő multával a kántor nem tudott más időt csinálni, mint minő a jó Isten adott, az atyafiak összeütötték fejüket, tanácskoztak, és telvék haraggal betoppantak az iskolaházba és elővették kántoruramat, szidalmazván őt, hogy őket megcsalta és szavát nem tartja. A kántor megjegyeztet, de furfangos ember lévén csakhamar tudott magán segíteni — „Jó emberek, monda barátságosan, már ez egyszer nem tehetek róla; mert lássátok, ekkoráig még egy sem jött közületek hozzám megmondani minő időt kíván; s azért nem is avatkoztam az időbe és hagytam azt úgy a mint jött. Azonban most tanácskozzatok és e-

gyeztetek meg, minő időt kívántok, s én majd gondoskodni fogok, hogy akaratotok szerinti idő legyen. — Az atyafiak meg voltak elégedve a felelettel, összehitták az egész községet, s tanácskozást tartottak a felett, minő időt csináljon a kántor? De épen itt volt a bökkenő, e pont-ra nézve sehogy sem tudtak megegyezni; mert az egyik, kinek szántóföldjei dombon feküdtek, tehát száraz helyen, minden áron esőt kívánt, másik meg, mert gabnája lapályos, nedves helyen volt bevetve, száraz meleg időre szavazott. Egyik így a másik máskép. A két párt csakhamar tüzbe jött, vitatkozni kezdett és pedig annyira, hogy öklözésre is került a dolog. A jelenvolt kántor csak figyelt míg a szép tanácskozmánynak vége lesz. De midőn látta, hogy az egyik rész sem akar engedni a másiknak, ekképen szólt a veszekedő felekhez: „Ime, jó emberek, miután ti nem tudtok megegyezni, tehát én sem tudok egy időben egynek ilyen, a másiknak meg másféle időt csinálni; legyetek azért béketűrősek, s megelégedve olyan idővel, minőt Isten ad!”

Alkalmazás. Milly okosan, s keresztény szellemen szólt a kántor! Tanuljatok tőle és az egész történetből, hogy magának Istennek is lehetetlen nekünk embereknek mindent úgy elrendezni, hogy azzal mindenki megelégedve legyen. Jövőre tehát ki sem zúgolódjék Istennek bölcs rendelkezései ellen!

Mindenki elégedjék meg sorsával.

[Példabeszéd.]

A szamar észrevette egykor, hogy a kis házi eb különös kedvezésben részesül ura részéről, mert az ur a kis állat ugrándozásait, hizelgéseit s barátságos mozdulatait mindig szívesen fogadta. Akkor gondolá a szamar, miszerint nem árthat neki, — már csak a takarmány tekintetéből is, — hogyha ő is hizelgenni fog urának. Fölugrott tehát egyszer egész barátsággal, előlábaival ura vállaira, — de az ur, ki illetően hizelgésekhez nem igen volt hozzászokva, elővette botját, s a fülest különös barátságáért jól megdöngöztette. — Mit akar mást e példabeszéd mondani, mint hogy mindenki az maradjon a mi. „Nem mindnyájan tehetnek mindent” mondja a közmondás, — a mi egynek jól áll, az nem szokott mindig másnak is jól állani; ki mit nem ért, azt hagyja abba, s legyen azzal megelégedve mi neki osztályrészül jutott.

Mindenki köteles mindennapi kenyérért imádkozni.

1810-ben, Schweizban egy gazdag földmivelő harmadik lakodalmát tartotta. A lakoma nagyon pazar volt, s a vendégek fölötté vidámak. Helytelen dalok énekeltek, a poharak csengtek, üres flaskók törettek össze, s az utczára az összecsődült gyermekek közé sok étel dobott ki, melly a kapkodásnál a sárral összevegyült. Egy utas, ki e tivornyázást közelről nézte, az ittas vőlegény által a lakomára meghivatott. Az ismeretlen szabadkozott, mire a földmivelő nagy lárna közt mondá, miszerint

megbánni fogja, hogy meghívásának nem engedett; és midőn az utas nyugalommal de komolyan válaszolá, hogy ő maga majd egykor e mai napot megsírattni fogja, a vőlegény elbizottan fölkiáltott: „Mit? megsírattni? — Nem, uram, a földmivelőknek szinte modjukban van, mint az uraknak, magoknak jó napokat csinálni, és tallérokkal telt zsebére ütvén, ezen vétkes szavakat tevő hozzá: „nekem nincs szükségem mindennapi kenyérért imádkozni.”

Hét esztendővel később az 1817-ki éhség következett be. A fent említett utas némelly ügyeit elintézendő Z. városba jött. Épen vásár volt, és a koldusok száma nagy. Egyszerre egy helyre sok ember tödült össze. Egy öreg ember halállal tusakodva hirtelen a földre rogyott. Két rongyokba takart férfi iparkodott őt fölemelni. Midőn az utas kérdezősködék mi baja volna ama férfinak, a válasz volt: éhhalál! Az emberszerető ismeretlen a legközelebbi vendéglőből meleg huslevest hozatott, mellyet midőn a szegény megízlelt, magához tért kezdett. Három napja már hogy nem evett, s azért jött a városba, hogy kenyeret kolduljon. — Midőn az öreg annyira felüdült, hogy a levessel telt csészét maga emelheté szája-hoz, levette fővegét, és halk, de még is érthető hangon a miatyánkot imádkozá. — Ama helyet: „mindennapi kenyérünket adjad nekünk ma!” többször ismételte. Az utas azután őt a vendéglőbe vitette el, és más ételeket is tétetett elejébe. Ez alkalomkor kikérdezé az öreget, és megtudá, hogy neje és gyermeke már meghaltak, és hogy ő egykor jól bírta magát. Midőn élettörténetét beszélt, könyekre fakadt és szólt: „Igen én gazdag valék. De nem sirok elpazarlott gazdagságom felett. Megérdemeltem sorsomat. Kérkedék gazdagságaimmal és hittem, miszerint Istenre nincs szükségem. Nevettem midőn egykor egy városi fiatal ur figyelmeztetett, hogy egykor pazarlásomat megsírattni fogom, és imádkozni a mindennapi kenyérért. O milly nagyon igaza volt neki! — Az utas, kitől e történetet hallottuk, ez öreg ember halálát is megtudá. Töredelmesen megbánva fiatalkori életét halt meg. Még halálos ágyán is könyek közt intette a körülállókat, miszerint a szerencse közepette sem felejtkezzenek meg e szavakat imádkozni: „Mindennapi kenyérünket adjad nekünk ma!”

Hazai tudósítások.

Győrök, Julius 31. 1854. Sok ékesen szóló szónok, sok bótudományú író felszólat és irt már ama emberölő mirigy — a pálinka ellen, de fájdalom amazok szép igéi a pusztában elhangzottak, emezek iratai ha talán megis vétettek a mestergerendán porosodnak; mert a tapasztalás bizony más csak azt tanítja, hogy több helyen a reggeli imádság a pálinka, s az esti hálaadás, ismét csak apálinka; a mulatságokat, lakodalmakat, torokat nem is említem, mert itt szinte főszerepet játszik a pálinka. Nem tudom bizonyosan miként van másutt, de itt Arad környékén bármelly munka pálinka nélkül nem mehet végbe: pálinka dukál a napszámosnak, legyen az férfi vagy asszony, fiú vagy leány, mindenik előre kiköti, hogy pálinka nélkül nem jön dologra; illy alkalomkor a gondatlan anya a magával hozott csecsemős szájába is erővel csepegteti be a pálinkát, mert hiszen szerinte, ez ad erőt, és így a

gyermek már anyja tejével megszokja a pálinkaitalt. Hogy ezen, mind a lelket, mind a testet előlő ital mennyire ártalmas, azt bölcs szakértők már rég megmondották, én csak egy szomorú eseményt hozok fel, melly nem régiben parochiamban történt. A tavaszi szőlőmunka alkalmával egy szőlőbirtokos asszony a szőlőkapálók számára pálinkát vit ki szőlőjébe, magával vivén 4 éves fiúcskáját is; még az anya a munkásokat megtekintte, a fiúcskát a pálinkás korsóval együtt egy fa alatt hagyá. A fiúcska megízlelvén a korsó tartalmát, azt addig szörpölgeté miglen elaludt. A visszatért anya nem sejtven semmi rosszat elaludt gyermekét haza vitte, azonban alig ébredt föl a gyermek, midőn elkábultnak, testében elsárgultnak s nagy lázban lenni találja; a hozott minden orvosi segély mellett is, az ártatlan a pálinka áldozata lett, s meghala. Intő s rettentő példa azon szülőkre, kik elég gondatlanul megízleltetik gyermekeikkel a pálinkát. — Azért atyámfiai kerüljétek a pálinkaitalt mint a bünt, higgyétek, hogy a pálinka nem erőt, hanem inkább elkábultságot és erőtlenséget okoz, vigyázzatok, hogy gyermekeitek körül ne tartsatok pálinkát, vagy mi nagyobb bűn, ne szoktassátok pálinkaitalra gyermekeiteket.

Kornis József, gyoroki plebános.

Különfélék.

Austria. A galicziai cs. kir. országos tanhatóság a lembergi érseki consistoriummal egyetértőleg f. é. máj. 25-éről szóló 479 szám alatti kibeosztásványa által közhírrül teszi, hogy Bukovina hercezség Andrásfalva községében a tanítói állomás megürülvén, az azt elnyerő ohajtók folyamodványaikat kellő bizonyítványokkal ellátva a lembergi érseki consistoriumhoz, vagy egyenesen Tornaai Antal andrásfalvi rom. cath. plebános urhoz mielőbb küldjék el. — A folyamodók magyar és német nyelvben valamint az orgonázásban jártasak legyenek, hogy a kántori tisztet is teljesíthessék. — A tanító évi fizetése, mellyet a cs. kir. pénztári hivatal szolgáltat ki, a következő: 280 pfrt készpénz; 12 hold szántó föld, 12 köből gabona, majus 12 öl tüzi fa s egy iskolai szolgál. Melly fizetés pénzen váltva, lakáson kívül 500 pfrtra számíttatik.

Rel.

Uj tagok: Az érsek — ujjvári kerületből: Ft. Csernák József ur, cz. kanonok s érsek-ujvári pleb. Nt. Farkas Ferdinand ur, érsek-ujvári káplán. Nt. Bachtá János ur, érsek-ujvári káplán. Nt. Szily Ambrus imelyi pleb. ur. Nt. Kardhordó Antal ur, surányi pleb. Nt. Bütner Károly ur, al-esp. stardoskeddi pleb. Nt. Gonda János ur, tardoskeddi káplán — A pesti kerületből: Nt. Balog János kegyes r. áldozár Podolinban. A vadkerti egyház - kerületből: Mélt. gróf Berchtoldt Richard ur ö nga, Mélt. gróf Berchtoldt István ur ö nga, Mélt. gróf Berchtoldt Arthur ur ö nga.

Kegyes adományok. A chinai gyermekek javára: nt. Gazdag Gábor zombárdi házi

káplán, 1 pft. Egy református nő 10 k pp. A hidvégi tűz - kárvallottak felségelésére: egy nevével elhallgatni kívánó 4 ft. pp. Egy másik 1 ft. 30 k pp. Kosztin János, idősb, Szászvároson 1 ft. pp.

(1—1)

Csöd kántor-tanítói állomásra.

Abauj-Torna megyei Jászó-Bánya mezővárosában a kántor-tanítói állomás megürülvén, ennek betöltésére csöd nyitattik. — A pályázni ohajtók f. évi szeptember 11-dik reggeli 9 órára Jászó-Bánya városba meghivatnak. Ezen állomással következő javadalmak vannak öszvekötvé: 124 p.ft. készpénz, 20 pozsonyi mérő buza és rozs, 6 hold szántó- és káposztás föld, ennek bemunkálására 5 p.ft. egy szekér széna és sarju, kényelmes szabad lakás hozzátartozó kerttel, szabad elegendő fajzással, és stolaris jövedelem. A pályázni kívánó a magyar nyelvben tökéletesen, a német nyelvben legalább némileg, s e mellett az éneklésben és orgonálásban is jártas legyen, s erkölcsi és képezdei bizonyítványt hozzon. Kelt Jászó-Mindszenten, Aug. 5-én 1854. Kohauth Venczel, al-esperes, ker. isk. felügyelő.

(1—1)

Csöd kántor-tanítói állomásra.

Honth megyében kebelezett Alsópalojta helységében, a kántor-tanítói állomás megürülvén, erre szeptember hó 5-én csöd fog a helyszínen tartatni. Ez állomással jár: szabad lak, kert, 4 hold föld, kenderföld, 22 p. m. párbér, egy szekér széna, 15 akóra menő bordézsma, tűzifa elég, 20 p. ft. rugó didactrum, stola. Az ezen állomást megnyerni kívánók, a tót és magyar nyelvben jártasak legyenek; a képezdei oklevelet, és egyéb bizonyítványokat a helybeli plebános és iskolaigazgatónak nyújtásuk be. Kelt Drégelyen, 1854-ki Aug. 5-kén. Drégely-kerületi tanfelügyelő.

(1—2)

Csöd tanítói állomásra.

Battonyán B. Csanád Vmegyében az egyik tanítói állomás megürülvén annak leendő betöltése végett közhírré tétetik; hogy a folyamodók iskolai képezdei s erkölcsi bizonyítványaikat folyó évi szeptember 8-ig alulírthoz intézzék. Ez állomáson a tannyelv magyar, de a német nyelv tudása igen kívánatos; a készpénz fizetés 80 pfor., továbbá 12 pozs. mérő kétszeres buza, ugyanannyi árpa; 2½ öl fa, ½ sessio föld, szabad lakás, s nagy házi kert. — Kelt Battonyán, Aug. 8, 1854. Szabados József coadjutor s iskolai igazgató.

Kiadja a „Szent-István-társulat,” szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1854. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országút, 6.sz.